INECO, s.r.o.
Mladých budovateľov 2
974 11 Banská Bystrica
Slovenská republika

+421 948 634 624
web: www.enviroservis.sk
e-mail: ineco.bb@gmail.com

Písomné objasnenie pripomienok a požiadaviek vyplývajúcich zo stanoviska Združenia domových samospráv ZDS doručeného k Oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti

„Areál Zdroje Zeme Horný Jatov – III.etapa“

Zdroje Zeme a.s.
Stará Vajnorská 39
831 04 Bratislava

Banská Bystrica, september 2023

V nasledujúcom texte sa nachádzajú doplňujúce informácie od navrhovateľa na objasnenie pripomienok a požiadaviek vyplývajúcich zo stanoviska Združenia domových samospráv (ZDS) - Vyjadrenie k podkladom a doplňujúcej informácii zo dňa 25.8.2023.

Za doložkou *„Vyjadrenie navrhovateľa“* je uvedené vyjadrenie navrhovateľa v zastúpení splnomocneného zástupcu spoločnosť INECO, s.r.o., Banská Bystrica.

K doplňujúcej informácii vo vzťahu k pripomienkam ZDS uvádza nasledovné:

1) Navrhovateľ sa môže ohradzovať koľko len chce, ZDS si dovoľuje takú drzosť, že na tvrdení o snahe navrhovateľa aplikovať tzv. salámovú metódu trvá a dokonca reakcie navrhovateľa k upevneniu tohto názoru výrazne prispeli. Podľa § 29a zákona EIA je predmetnom posudzovania (nie predmetom povoľovania!) vyhodnotenie kumulatívnych a synergických vplyvov a to v ich rôznych časových horizontoch. Nie je problém, že navrhovateľ povoľuje svoj zámer postupne po častiach; problém je v tom, že nevykonal posudzovanie vplyvov na životné prostredie v zmysle § 29a zákona EIA. Aj to je jeden z dôvodov, prečo naďalej trváme na požiadavke ďalšieho posudzovania. Ďalším dôvodom je skutočnosť, že navrhovateľ neodpovedal na odborné dopyty dotknutých orgánov (MH SR, hygiena). Potreba ďalšieho posudzovania tu tak existuje zjavne objektívne.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Predkladané oznámenie o zmene navrhovanej činnosti bolo vypracované na základe §29a zákona EIA, v ktorom v rámci priložených odborných štúdií bol zhodnotený synergický aj kumulatívny vplyv I. a II. etapy so zmenou navrhovanej činnosti - pripravovaným projektom III. etapy. Následne boli vyhodnotené všetky relevantné vplyvy z hľadiska ochrany životného prostredia a ľudského zdravia t.j. oblasti hlukovej záťaže a rozptylu emisií odbornými štúdiami ako aj hodnotiacou správou vplyvov na verejné zdravie, ktoré preukázali, že navrhovaná činnosť bude spĺňať z tohto pohľadu všetky legislatívne normy a to aj pri spomínanom najnepriaznivejšom stave a kumulatívnom vplyve všetkých činností navrhovateľa Zdroje Zeme a.s. Z toho dôvodu navrhovateľ v zmysle zákona, nevidí dôvod pre ďalšie posudzovanie.
Zásadne odmietame že by v tomto prípade bola uplatňovaná „salámová“ metóda posudzovania za účelom podhodnotenia celkového vplyvu projektu. Posudzovanie prevádzky je rozložené do etáp z dôvodu že prevádzkovateľ sa snaží pružne reagovať na trhovú situáciu, ktorá často nie je predvídateľná niekoľko rokov dopredu. V predloženom Oznámení o zmene boli všetky potenciálne vplyvy vyhodnotené kumulatívne vo vzťahu k existujúcej prevádzke a teda v žiadnom prípade nedošlo k zanedbaniu už existujúcich vplyvov v danom území.
Zmena navrhovanej činnosti prináša pozitívne vplyvy ako napríklad ekologická výroba energetickej suroviny z odpadu, zníženie závislosti SR na dovoze energetických surovín z iných krajín a v neposlednom rade aj zníženie potreby ťažby primárnych energetických surovín a ich nahradenie obnoviteľným zdrojom.

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k doručeným stanoviskám z dňa 16.08.2023 písomne odpovedal na odborné dopyty dotknutých orgánov. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Odbor priemyselnej politiky malo vo svojom stanovisku 6 pripomienok resp. požiadaviek, na všetky tieto požiadavky navrhovateľ odborne odpovedal na 5 normovaných stranách A4 a k pripomienkam RVPS Šaľa sa odborne písomne vyjadril na 7 normostranách

A4, pričom v oboch prípadoch odpovedal na všetky otázky a pripomienky podľa nášho názoru dostačujúcim spôsobom.
Taktiež záverom stanoviska RVPS Šaľa bolo vyjadrenie, že nežiada, aby navrhovaná činnosť transformácia VŽP KAT 3 a KAT 2 na bioplyn a doplnenie spracovania VŽP KAT 2 tlakovou sterilizáciou, tak ako je uvedené v dokumente „ Areál Zdroje Zeme Horný Jatov – III. Etapa – zaslanie o zmene navrhovanej činnosti“ bola posudzovaná podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

2) Skutočnosť, že zámer je umiestnený v súlade s územným plánom ešte nie je dôvodom na prehnaný optimizmus, že zámer automaticky je v súlade s Adaptačnou stratégiou kraja a obce; samostatnou otázkou je, či ju má obec vôbec spracovanú. Ak ju má spracovanú, žiadame vyhodnotenie v zmysle adaptačnej stratégie kraja a obce; ak ju spracovanú nemá, potom žiadame vyhodnotenie samostatným odborným posudkom klimatológa.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Zmena navrhovanej činnosti nebude žiadnym spôsobom ovplyvňovať klimatické pomery. Zmena navrhovanej činnosti je zameraná na spracovanie odpadu, ktorý by sa za normálnych okolností hromadil na najbližších skládkach odpadu alebo odvážal do najbližšej spaľovne, z tohto hľadiska je oveľa efektívnejšie v súlade s Adaptačnou stratégiou kraja a obce priame spracovanie ako skládkovanie. Zmena navrhovanej činnosti prináša pozitívne vplyvy ako napríklad ekologická výroba energetickej suroviny z odpadu, zníženie závislosti SR na dovoze energetických surovín z iných krajín a v neposlednom rade aj zníženie potreby ťažby primárnych energetických surovín a ich nahradenie obnoviteľným zdrojom, toto všetko prispieva k celkovému zníženiu klimatických vplyvov a neodmysliteľne je v súlade s Adaptačnou stratégiou kraja a obce.

3) Navrhovateľ neuviedol žiadne opatrenia (či odkazy na BATy), ktorými by chcel prispieť ku klimaticky neutrálnej energetike; na otázke trváme a očakávame ju od navrhovateľa.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Jedným zo základných pilierov klimaticky neutrálnej energetiky je výroba elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov. Prevádzka prevádzkovaná v súčasnosti, ako aj navrhovaná zmena prispievajú k tejto snahe nasledujúcimi spôsobmi:

- *Výroba elektrickej energie z odpadov využitím procesu anaeróbnej fermentácie a následná výroba elektrickej energie a tepla z bioplynu. Anaeróbna fermentácia s výrobou bioplynu a následnou výrobou elektrickej energie je najlepšou dostupnou technikou spracovania biologicky rozložiteľných odpadov v zmysle kapitoly č. 4.3. dokumentu Best Available Techniques (BAT) Reference Document for Waste Treatment. Pomocné technológie ako napríklad úpravňa bioplynu na biometán, skvapalňovacia stanica na CO_2 a tlaková sterilizácia, ktoré sú v navrhované v predloženom Oznámení o zmene sú všetko technológie, ktoré sú buď nevyhnutné pre prevádzku technológie anaeróbnej fermentácie (v prípade spracovania vybraných druhov odpadov) alebo významným spôsobom znižujú jej celkové vplyvy na životné prostredie zachytávaním CO_2, či poskytovaním alternatívy k fosílnym palivám formou výroby biometánu.*
- *Zároveň je súčasťou projektu inštalácia fotovoltických panelov ktoré sú považované za zdroj uhlíkovo neutrálnej elektrickej energie*

K uvedenému taktiež dodávame že všetky tieto údaje sú zrejmé z predloženého oznámenia o zmene a príslušných BREF dokumentov.

4) Požiadavka na energetickú efektivitu nie je nad rámec účelu a cieľa procesu EIA; podľa §2 písm.e zákona EIA je účelom posudzovania ustáliť aj odborný podklad pre následné rozhodovanie povoľovacieho úradu. Z uvedeného priamo vyplýva, že na istej kvalitatívnej a rozsahovej úrovni je potrebné požadované informácie poskytnúť už teraz; čo navrhovateľ odmieta a nemá pripravené.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Nakoľko v rámci procesu EIA nemusia byť známe všetky detaily nevyhnutné pre výpočet energetickej bilancie budov, detailná projektová dokumentácia bude vypracovaná aj na základe podmienok vyplývajúcich zo zisťovacieho konania.
Je však potrebné uviesť, že je prirodzenou snahou navrhovateľa, aby minimalizoval svoje energetické náklady vzhľadom na súčasnú nepriaznivú situáciu v oblasti energetických zdrojov v Európe, rast cien elektriny a pod.

5) Súhlasíme s požiadavkou MH SR na spracovanie dopravno-kapacitného posúdenia. Už dnes je dopravná situácia v Šali a okolí kritická, podľa nášho názoru za hranicou únosnosti územia. Podľa §11 zákona o životnom prostredí nie je možné zaťažovať územie nad zákonom určenú mieru; preto je otázka dopravnokapacitného posúdenia veľmi relevantná.
O to viac, že mesto Šaľa pre svoju neschopnosť projektovo pripraviť projekt obchvatu Šale odsunulo riešenie tohto problému na neurčito. Otázka však smerovala aj na vplyvy na kanalizácie, či ostatné siete. V tomto smere sme odpoveď nedostali.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Predmetom procesu EIA nie je hodnotiť alebo navrhovať stavebno-technické a organizačné opatrenia na cestnej komunikačnej sieti, čo je prioritným výstupom dopravno-kapacitného posúdenia. Z uvedeného dôvodu preto nepovažujeme vypracovanie dopravno-kapacitného posúdenia za relevantné.
Vplyv dopravy bol preto vyhodnotený z ***hľadiska hlukových a imisných pomerov ako podstatných faktorov pre hodnotenie vplyvu dopravy*** *v procese EIA na základe predpokladanej dopravnej bilancie spojenej so zmenou navrhovanej činnosti.*
V rámci oznámenia o zmene bola v kap. III „Nároky na dopravu“ dopravná bilancia prezentovaná pre najnepriaznivejší stav v súlade s princípmi posudzovania vplyvov na životné prostredie. V rámci priložených odborných štúdií bol zhodnotený kumulatívny vplyv I. a II. etapy so zmenou navrhovanej činnosti - pripravovaným projektom III. etapy. Následne boli na základe takto definovanej dopravnej bilancie vyhodnotené relevantné vplyvy dopravy z hľadiska ochrany životného prostredia a ľudského zdravia t.j. oblasti hlukovej záťaže a rozptylu emisií odbornými štúdiami ako aj hodnotiacou správou vplyvov na verejné zdravie, ktoré preukázali, že navrhovaná činnosť bude spĺňať z tohto pohľadu všetky legislatívne normy a to aj pri spomínanom najnepriaznivejšom stave a kumulatívnom vplyve činností navrhovateľa Zdroje Zeme a.s.
Vypracovanie dopravno-kapacitného posúdenie nijakým spôsobom neprispeje k identifikácii vplyvov zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie a ľudské zdravie a ani nezmení závery zisťovacieho konania, ktoré boli prezentované v oznámení o zmene. Uvedenú požiadavku teda nepovažujeme za dôvodnú pre ďalšie posudzovanie zmeny navrhovanej činnosti.

Areál Zdroje Zeme nie je napojený na obecnú kanalizáciu, povrchové vody sú odvádzané kanalizačným a retenčným potrubím do vsakovacej a odparovacej nádrže. Splaškové odpadové vody sú akumulované separátne v žumpe na to určenej, a odvážané na prečistenie do blízkych ČOV. Technologické odpadové vody v procese nevznikajú. Procesná voda je následne využívaná v procese hygienizácie, vracia sa do technologického cyklu.
Objekt je napojený na elektrickú energiu zo siete externého dodávateľa – ZSE. Prevádzka nie je napojená na externý zdroj plynu.

V tomto kontexte nie je potrebné spracovať a analyzovať krajinotvorný koncept zasadený do územnoplánovacej dokumentácie (mapových podkladov), z ktorých by bolo zrejmé ako priestorové vedenie a napojenie (ako aj ďalšie priestorové a funkčné súvislosti), na ktoré by sa dali aplikovať kapacitné ukazovatele ako aj ďalšie ukazovatele podľa osobitných právnych predpisov vyhodnocujúcich prahové hodnoty miery zaťaženia daného územia.

6) Nepýtali sme sa na záväzné stanovisko podľa §73 ods.21 v súbehu s §16a ods.1 resp. ods.10vodného zákona; pýtali sme sa na odborný posudok alebo znalecký posudok, ktorý bude v ďalšom povoľovacom konaní podkladom pre vydanie záväzného stanoviska. Je to v súlade s účelom a cieľom posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa §2 písm.e zákona EIA. Na požiadavke trváme.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Vypracovanie oznámenia o zmene navrhovanej činnosti spĺňa účel zákona EIA 24/02006 Z.z. podľa §2 písm. e) získať odborný podklad na schválenie strategického dokumentu a na vydanie rozhodnutia o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

Predkladaná činnosť nebude mať významný vplyv na vody, pretože neprodukuje technologické odpadové vody. Procesná voda je následne využívaná v procese hygienizácie, vracia sa do technologického cyklu.

7) Podkladové štúdie berieme na vedomie a nemáme dôvod ich spochybňovať. Len podotýkame, že podobným spôsobom je potrebné zabezpečiť dopravno-kapacitné posúdenie, odborné posúdenie vplyvov na vody a predpokladanú energetickú efektivitu.

Vyjadrenie navrhovateľa:
K tejto pripomienke sa navrhovateľ podrobne vyjadril v bode 4, 5 a 6.

8) HIA berieme na vedomie a nemáme dôvod ho spochybňovať. Len podotýkame, že podobným spôsobom je potrebné zabezpečiť dopravno-kapacitné posúdenie, odborné posúdenie vplyvov na vody a predpokladanú energetickú efektivitu.

Vyjadrenie navrhovateľa:
K tejto pripomienke sa navrhovateľ podrobne vyjadril v bode 4, 5 a 6.

Uvedené stanovisko nie je dôvodné pre ďalšie posudzovanie zmeny navrhovanej činnosti podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

Za spracovateľa:

……
Ing. Juraj Musil, PhD.

Za navrhovateľa:

……..
Ing. Juraj Musil, PhD.
splnomocnený zástupca

Prílohy:
1. Plná moc